

NEELY SCHAAP

'MIJN SCHILDERIJEN ZIJN ECHT MIXED MEDIA-WERKEN'

Neely Schaap, *Bond in love*, 2007, mixed media 86 x 86 cm (foto: Aart Staartjes)

Neely Schaap (1955) is mixed media-kunstenaar. Zij schildert op keramiek, verwerkt klei in haar schilderijen en maakt objecten van gevonden voorwerpen. Op dit moment werkt ze aan een serie keramische portretten onder de titel *Close to me*.

TEKST: MONIEK SPAANS

‘De ene keer kies ik voor klei, de andere keer weer voor een schilderij’

‘De serie is ontstaan in de coronatijd toen ik veel binnen was. Ik zag op de televisie een documentaire over *digital models*, waarin ze lieten zien hoe je zo’n digitaal model maakt. Eén van die modellen was een zwarte vrouw waar het perfecte zwarte model van werd gemaakt, heel fascinerend. Met mijn telefoon heb ik toen gauw een foto van dat tv-beeld genomen. Gebaseerd op die foto heb ik mijn eerste keramische portret gemaakt, *Digital model*. De serie is nu uitgegroeid tot zo’n vijftien portretten, waaronder een zanger, *The leader of the band*, en de *Opruimcoach* Marie Kondo. Op dit moment werk ik aan een portret van Piet Mondriaan, voor een expositie in het kader van het Mondriaanjaar. Voor inspirerende foto’s snuffel ik op Instagram, of ik maak ze zelf.’

‘Als basis gebruik ik klei, een fijne chamotte die ik uitrol tot plakken van zo’n zeven mm dik. Daaruit snij ik de vorm en breng er reliëf in aan door bepaalde delen, bijvoorbeeld de neus, omhoog te brengen. Wanneer de vorm *leerhard* is – de klei is dan nog wel vochtig maar vervormt niet meer als je eraan komt – beschilder ik de klei met engobes. Engobe is gekleurd kleislib dat je aanlegt met water tot een karnemelkachtig papje waarmee je mee kunt ‘verven’. Het is ook vloeibaar verkrijgbaar. Engobes zijn zacht van kleur wanneer je ze aanbrengt, zoals je kunt zien bij het portret van Mondriaan, dat één keer gestookt is. Door het glazuur intensiveert de kleur, dus daar moet je rekening mee houden.’

‘Het vraagt iets van je voorstellingsvermogen; wat je aanbrengt als zachtgeel komt straks knalgeel uit de oven. Dat is een groot verschil met het schilderen met verf, waarbij de kleur van verf die uit de tube komt gewoon die kleur blijft. Als de beschilderde klei gedroogd is, gaat het werk de oven in voor de eerste bak. Daarna glazuur ik het met een transparant glazuur, glanzend of mat, en dan gaat het werk nog een keer de oven in.’

Maak je van tevoren kleurproefjes?

‘Dat deed ik in de beginjaren wel, maar ik heb ondertussen zo veel ervaring dat ik wel weet hoe een kleur uitpakt.’

Je maakt ook schilderijen; wanneer kies je voor keramiek en wanneer voor een schilderij?

‘Het zijn fases; de ene keer kies ik voor klei, de andere keer weer voor een schilderij. Ik ben opgeleid aan de Amsterdamse Academie voor Beeldende Vorming (1979-1982, *red.*) met als specialisatie keramiek, ruimtelijke expressie, metaal en hout, maar ik heb daarnaast altijd geschilderd. En mijn schilderijen zijn echt *mixed media*-werken. Naast verf – ik werk met acryl, want de lucht van olieverf slaat op mijn longen – voeg ik er verschillende materialen aan toe, soms zelfs geraspte klei en gekleurd zand.’

Hoe verwerk je die klei?

‘Die lijm ik vast met Paverpol, een decoratie- en textielverharder. Die smeer ik op het doek en daar strooi ik de geraspte klei op. Je

Neely Schaap, *Digital Model*, 2021, keramiek, 33 x 27 x 5 cm (foto: Aart Staartjes)

Neely Schaap, *Opruimcoach*, 2021, keramiek, 33 x 27 x 5 cm (foto: Aart Staartjes)

Neely Schaap, *Mondriaan*, 2022, keramiek, 33 x 33 x 5 cm (foto: Moniek Spaans)

Neely Schaap, *Mama wast dit varkentje wel even*, 2015, mixed media, 24 x 35 x 40 cm (foto: Aart Staartjes)

moet het wel een tijdje laten liggen om het goed te laten drogen. Zo'n toevoeging als bijvoorbeeld klei geeft een heel mooi effect en zorgt voor meer reliëf in het werk.'

Aan één van je schilderijen uit de serie *Windows of Intimacy* heb je zelfs zeepaardjes toegevoegd.

'Ik heb heel veel gereisd en die gedroogde zeepaardjes heb ik meegenomen uit Vietnam. Ze worden per stelletje verkocht, een mannetje en een vrouwtje samengebonden met een rood touwtje. Vandaar de titel van dit werk: *Bond in Love*.'

In *Windows of Intimacy* kies je steeds voor een vierluik met gelijke kwadranten, heeft dat een bepaalde betekenis?

'Die vorm is min of meer toevallig ontstaan. Ik wilde een groot schilderij maken, maar ik had alleen maar kleine doeken liggen.

Toen heb ik vier kleinere doeken tegen elkaar aan gelegd en daar heb ik één groot werk van gemaakt. Zo ontstond het eerste raamwerk. Bij het inlijsten bedacht ik me dat het mooi zou zijn de kwadrantvorm te versterken door het kruis te benadrukken met latwerk. De meeste werken uit deze serie heb ik ingelijst in een zogenaamde baklijst. Daarbij plaats je het werk niet direct tegen de lijst aan, maar laat je een kleine ruimte tussen het werk en de lijst, wat een ruimtelijk effect en een nog krachtigere uitstraling geeft.'

Je maakt zelf keramiek, maar je werkt ook met gebruikt serviesgoed.

'Toen mijn moeder was overleden, vonden we bij het uitruimen van het huis allemaal verschillende kopjes en schoteltjes. Het leek me zo leuk om daar iets mee te doen. Ik heb er uiteindelijk verschil-

lende assemblages mee gemaakt. Eén kopje waar een klein geweitje uitpiept staat boven op een lachend spaarvarkentje. Ik heb het de titel *Mamma wast dit varkentje wel even* gegeven. Twee andere kopjes, *Arm in arm*, zijn met elkaar verbonden door een wasknijper. Je ziet er zo twee Jordanezen in die samen over de markt lopen. In die kopjes heb ik nog epoxy gegoten, een gekleurde giethars, zodat het net lijkt alsof er koffie of thee in zit.'

Heb je plannen voor de toekomst?

'Ik ben aangesloten bij Vereniging AmstellandKunst, een platform voor beroepskunstenaars uit de regio Amsterdam. Binnenkort bestaan we vijftien jaar en dan gaan we exposeren in Loods 6 op het KNSM-eiland.'

www.neelyschaap.com
www.amstellandkunst.nl

Foto: Pieter Affourtit

Neely Schaap, *Arm in arm*, 2016, mixed media, 24 x 19 x 17 cm (foto: Aart Staartjes)